

En guldgruva av kunskap - tänk- och läsvärt så in i Norden

Bloggbok

Forum för Health Policy, december 2019

Innehållsförteckning

FÖRORD	3
INLEDNING	4
PERSONCENTRERAD VÅRD OCH OMSORG	6
EFFEKTIVITET OCH KVALITET	12
DIGITALISERING OCH INNOVATION	20
FRAMTIDENS HÄLSO- OCH SJUKVÅRD	28
INTERNATIONELL UTBLICK	31
AVSLUT	36

Förord

Det krävs ett paradigmskifte i vård och omsorg för att klara dagens och framtidens utmaningar. Att bara fortsattas i gamla hjulspår fungerar inte längre.

Vi bor i ett land med världsledande akutsjukvård. De medicinska resultaten är mycket goda och förbättras ständigt inom flera områden, till exempel cancer-, stroke- och hjärtsjukvården. Samtidigt finns stora brister som vi måste adressera omedelbart. Kommuner och regioner står inför svåra utmaningar till följd av den demografiska utvecklingen. Redan nu märks svårigheterna att möta de ökande behoven genom personalbrist och växande köer i sjukvården. Det finns stora skillnader i både medicinska resultat och effektivitet mellan våra regioner och sjukhus.

Här behövs personer och organisationer med goda idéer och en stark drivkraft att förbättra hälsa, vård och omsorg. För att nå full effekt av utvecklingskraften krävs att vi talar med varandra, utbyter idéer och samarbetar. Forum för Health Policy är en plattform och neutral arena för möten och utbyten mellan olika aktörer, i syfte att uppnå en bättre hälsa, vård och omsorg för alla.

På våra seminarier och workshops diskuterar vi utmaningar och lösningar. Det kan handla om den grundläggande frågan att göra vård och omsorg mer personcentrerad och att förbättra samordningen. Digitaliseringens potential och en effektiv vård och omsorg är andra exempel på strategiska områden som vi lyfter. Rapporter med policyrekommendationer publiceras löpande. Forums forskarnätverk, som består av en bredd av forskare inom olika områden, bidrar med kunskap genom bloggar, artiklar och föredrag.

Forum för Health Policy startade gästbloggar 2016. I dagsläget har närmare 200 bloggar med olika perspektiv av såväl patientrepresentanter, forskare, innovatörer m fl publicerats. Det är en guldgruva av kunskap. Då bloggarna har fått ett större genomslag än vi kunnat drömma om har vi valt att sammanfatta och kategorisera det stora flertalet av våra bloggar mellan 2016 – 2019 i bloggboken "En guldgruva av kunskap".

Trevlig läsning!

Peter Graf
Ordförande Forum för Health Policy

Inledning

Forum för Health Policy är en plattform där patienter, politiker, vårdgivare, företagare, entreprenörer och andra engagerade gemensamt kan föra en kunskapsbaserad diskussion. Vi vill bidra till en idémässig mångfald som underlag för bättre och mer välunderbyggda beslut. Forum för Health Policy drivs som en opolitisk ideell förening med syfte att stimulera utveckling och innovation inom hälsa, vård och omsorg.

Sverige hamnar i topp när vårdens medicinska resultat rankas internationellt. Samtidigt står vården inför flera utmaningar. Kommuner och regioner har ekonomiska svårigheter, upplever personalbrist och växande köer. SKR (fd SKL) lyfter fram tecken på bristande produktivitet. Innovationstakten, framför allt inom digitaliseringsområdet, är för långsam.

Vad kan och borde göras?

I denna bloggbook har vi samlat merparten av gästbloggar som Forum för Health Policy har publicerat under de senaste åren. En stor bredd av författare ger sin syn på svensk hälso- och sjukvård och på viktiga strategiska frågor. Bloggarna är kategoriserade efter tre fokusområden; "personcentrerad vård och omsorg", "effektivitet och kvalitet" samt "digitalisering och innovation". Dessutom har vi samlat flertalet av våra internationella skribenter under "internationell utblick" och några bloggar under "framtidens vård". Inlägg om psykisk ohälsa, kompetensförsörjning och läkemedelsutveckling har i sin tur kategoriserats under de ovan fem olika områden.

Några axplock från bloggarna;

- ❖ Sjukvårdsdebatten idag handlar mest om vårdköer och svårigheter att behålla/rekrytera medarbetare. Men, hur är det egentligen med produktiviteten och effektiviteten i svensk hälso- och sjukvård?
- ❖ Varför har hemsjukvårdsmodellen i Borgholm blivit så framgångsrik?
- ❖ Artificiell intelligens och visualiserings- och simuleringstekniker skapar nya möjligheter för hälso- och sjukvården. Men hänger den medicinska utbildningen med eller släpar den efter?
- ❖ Ett inkluderande och processrelaterat arbetssätt för vårdens medarbetare är minst lika viktigt som ett personcentrerat arbetssätt för patientens upplevelse. Kanske är ett sådant arbetssätt till och med avgörande för att locka attraktiv kompetens till yrket?
- ❖ Hur ser unga patienter med en kronisk sjukdom på sin vård?
- ❖ Hur kan vi frigöra resurser för innovation i vården?
- ❖ Enligt OECD lider 350 miljoner människor av depression, vilket också är den vanligaste orsaken till självmord. Vilka konkreta förslag finns för att möta samhällets stora utmaning med en ökande psykisk ohälsa?

- ❖ Hur har man lyckats i Alaska att minska antalet akutbesök med 40% och antalet sjukhusvistelser med 36%, samtidigt som man har goda kliniska resultat och nöjda patienter?

Dialogen och diskussionen fortsätter och inte minst genom Forums bloggar som vi hoppas inspirerar till utveckling och förbättring. Låt oss sikta högt!

Du kan läsa bloggarna på Forum för Health Policys [hemsida](#) samt även [anmäla dig](#) för att få kommande bloggar i Forums utskick.

Följ oss gärna på [Facebook](#), [Twitter](#) och [LinkedIn](#).

Använd gärna vårt material men var vänlig uppge källa. Allt ursprungligt material finns på www.healthpolicy.se

Personcentrerad vård och omsorg

Kundfokus är ett näst intill självklart synsätt i de flesta branscher – förutom inom hälso- och sjukvården där man fortfarande oftast utgår ifrån organisationen snarare än patienten. Det måste ske en revolution och det snart – behovet att värna om individen bakom den (multisjuka) patienten är stort, likaså att involvera individen i sitt eget tillfrisknande samt att skapa kontinuitet i vården och omsorgen. Här nedan har vi samlat många goda tankar från både patienter, anhöriga och professioner om hur de ser på personcentrerad vård och omsorg. Vi adresserar även systemet i sig och psykisk ohälsa.

Var besatt av användaren

Johan Eriksson, entreprenör, investerare, författare och Head of Specialists på Google

Var besatt av användaren! Genom att gå i användarens fotspår blir det lättare att förstå vad som fungerar bra respektive mindre bra och vilka lösningar som måste till för att leverera bästa tänkbara tjänst. Med det tillvägagångssättet har många globala företag skapat smidiga och relevanta tjänster för oss användare. På samma sätt måste hälso- och sjukvården utgå från användarens perspektiv. Johan Eriksson, entreprenör, investerare, författare och Head of Specialists på Google skriver om behovet av en revolution inom hälsovård, sjukvård och omsorg.

[Var besatt av användaren Johan Eriksson 181122](#)

Partnerskap för alla

Helena Hvitfeldt, FoU-chef för Vårdbolaget Tiohundra AB
Cristin Lind, QRC Stockholm

Under de senaste decennierna har frågan om patientens roll och delaktighet i sin egen hälso- och sjukvård diskuterats intensivt, och det har tillkommit ett antal nya begrepp,

såsom patientinvolvering, brukarmedverkan, patientdelaktighet, patientmakt och personcentrerad vård. Gemensamt beskriver de strävan att vård går från något som görs till eller för patienter till något som görs tillsammans med dem. Resultatet blir ett och Cristin Lind skriver om vad ett partnerskap med patienten kan bidra till.

[Partnerskap för alla 171110](#)

Dags för en flippad hälso- och sjukvård

Susanna Ljungkvist, ST-läkare i allmänmedicin på Axelsbergs vårdcentral i Stockholm

Under tre år har SKL drivit projektet Flippen i primärvården som syftat till att vända på perspektivet och utgå från patienternas och invånarnas behov istället för verksamheternas. Susanne Ljungkvist, tidigare projektledare inom Flippen, presenterar några av projektets slutsatser.

[Dags för en flippad hälso- och sjukvård 180126](#)

Patienten i förarsätet

Eskil Degsell, Åsa Steinsaphir, Andreas Hager, Sara Riggare, Madeleine Beermann, Henna Hasson. Medical Management Center, Karolinska Institutet

För att skapa en personcentrerad vård bör innovationer utgå från de behov som patienter och anhöriga har. I det nystartade forskningsprogrammet **Patienten i Förarsätet** vid Karolinska Institutet kommer man dels att studera effekterna av patientdrivna innovationer, dels studera hur själva forskningen kan bedrivas på ett nytt sätt, där patienter och anhöriga utgör en aktiv del av forskningsteamet.

[Patienten i förarsätet 190517](#)

Personcentrerad vård premieras

Annika Cederholm, chefsspecialist Vårdförbundet

Annika Wåhlin, vårdstrateg Vårdförbundet

I tider när vardagen blir allt tuffare för vårdpersonalen, tempot ökar och många förändringar pågår, är det extra viktigt och betydelsefullt att synliggöra och uppmärksamma allt bra som händer och pågår inom hälso- och sjukvården i Sverige. Inte minst att sprida goda exempel. Annika Cederholm och Annika Wåhlin skriver om hur Vårdförbundet lyfter sina medlemmars insatser i vardagen genom den årliga Vårdgalan.

[Personcentrerad vård premieras 191129](#)

När servicetagaren blir lärpartner med servicegivaren!

Göran Henriks, utvecklingsdirektör i Region Jönköpings län och chef för dess utvecklingsenhet Qulturum

Göran Henriks skriver om nya serviceerbjudanden inom hälso- och sjukvården och vikten av lösningar utifrån invånarnas drivkrafter och preferenser, inte bara utifrån diagnos och

demografi. Hur ska vårdens verksamheter klara utmaningen att förstå, ta tillvara och utveckla kompetensen hos våra patienter?

[När servicetagaren blir lärpartner med servicetagaren 191115](#)

Ingen får hamna mellan stolarna

Maria Smitmanis Lyle, styrelseledamot i patientföreningen Medusa

Hur skapar vi trygghet och erbjuder jämlik vård till de patienter som inte kvalar in i ett befintligt vårdprogram? Maria Smitmanis Lyle skriver om risken för utanförskap för patienter som inte är en del av ett vårdprogram eller vårdprocess, såsom personer som utsatts för sexuella övergrepp.

[Ingen får hamna mellan stolarna](#)

En smidig vård och omsorg där patienten alltid passar in

Josefin Aldén, läkarstuderande vid Uppsala universitet

Forum för Health Policy har identifierat samordning av vård och omsorg som en av de absolut viktigaste health policy frågorna för att uppnå en effektiv hälso- och sjukvård och omsorg som är anpassad efter person snarare än organisation. Josefin Aldén, läkarstuderande, beskriver viljan hos unga läkare att förändra vård och omsorg utifrån ett personcentrerat förhållningssätt.

[En smidig vård och omsorg där patienten alltid passar in](#)

Bakom patienten finns en person

Cajsa Helin Hollstrand, 1:e vice ordförande i Unga Reumatikers riksstyrelse

Partnerskap med patienten är av betydelse - inte bara för bättre kvalitet och hälsa utan också för minskade kostnader och ökad arbetsglädje för personalen. Vilken syn har unga på vården? Cajsa Helin Hollstrand beskriver sina egna erfarenheter av mötet med vården som ung person med kronisk sjukdom.

[Bakom patienten finns en person 171117](#)

Vad är viktigt för dig?

Margareta Haag, ordförande för Nätverket mot cancer

Margareta Haag skriver om behovet av ett personcentrerat arbetssätt, ökad kunskap i primärvården och mer fokus på prevention och hälsa, inte minst för de som lever med kronisk cancer. Genom att införa personcentrerade arbetssätt i vården vet vi i dag att vårdkedjan blir mer effektiv och kan bli en positiv upplevelse för patienten.

[Vad är viktigt för dig 190227](#)

Vården av patienter med KOL stimulerar till nytänkande

Anders Ullman, överläkare och sektionschef för KOL-centrum på Sahlgrenska Universitetssjukhuset

En stor utmaning för svensk sjukvård är hur vi organiserar vården för de multisjuka äldre med en personcentrerad utgångspunkt. På KOL-centrum på Sahlgrenska har man kommit en bit på vägen med en evidensbaserad vårdprocess, effektivt teamarbete och relevanta IT-stöd. Om detta berättar Anders Ullman.

[Vården av patienter med kol stimulerar till nytänkande 170908](#)

Hög tid för personcentrerad vård på riktigt

Inger Ros, ordförande i Riksförbundet HjärtLung,

Patienter och deras representanter måste i högre utsträckning tillåtas vara en aktiv del i såväl den egna vården som utvecklingen av hur hälso- och sjukvården styrs och organiseras. I rapporten "Vägen mot världsklass – Så får vi en bättre vård för personer med långvariga sjukdomar" bekräftas från bl.a. OECD- statistik att den svenska vården brister när det gäller att sätta individen och patienten i centrum. Inger Ros reflekterar över rapporten.

[Hög tid för personcentrerad vård på riktigt 180413](#)

En perfekt patient eller en person med psykisk ohälsa?

Maja Carlsson, patient

Maja Carlsson, en ung patient med en kronisk sjukdom, berättar om vikten av att inte endast behandla patienten utifrån vad proverna visar utan att se till *hela* individen. Inom diabetesvården behöver tillgången *till* och informationen *om* psykosocialt stöd stärkas.

[En perfekt patient eller en person med psykisk ohälsa](#)

Ode till den besvärliga arbetsmiljön

Åsa Steinsaphir, Brukarinflytande-samordnare inom psykiatri

En personcentrerad vård och omsorg är ett av Forum för Health Policys tre fokusområden. Alltför ofta är det organisationens behov som får styra, snarare än individens. Desto svårare blir det när medarbetarnas behov krockar med det som är bäst för patienten. Om detta skriver Åsa Steinsaphir, som arbetar som Brukarinflytande-samordnare inom psykiatri.

[Ode till den besvärliga arbetsmiljön 181108](#)

Ålderism och personcentrerad vård

Barbro Westerholm, läkare och farmakolog, f d chef för Socialstyrelsen

Enligt Socialstyrelsen har den totala läkemedelsanvändningen hos äldre ökat. En förklaring kan vara en positiv utveckling där nya läkemedel och behandlingsprinciper har

gjort det möjligt att behandla allt fler sjukdomar och tillstånd. Förskrivningen av läkemedel som bedöms vara olämpliga för äldre fortsätter att minska, men fortfarande drabbas många av felaktig medicinering. Detta grundar sig i stor utsträckning på bristen på en personcentrerad vård och omsorg där hela personens situation och tillstånd tas i beaktande skriver Barbro Westerholm.

[Ålderism och personcentrerad vård 181101](#)

Är det på riktigt?

Morten Kildal, överläkare på Brännskadecentrum och ansvarig för införandet av värdebaserad vård på Akademiska sjukhuset i Uppsala.

Värdebaserad vård har blivit ett omdiskuterat begrepp. På Akademiska Sjukhuset i Uppsala är patientsamverkan en central fråga i arbetet med värdebaserad vård. Det behövs ett paradigmskifte med nytänkande som handlar om patienternas delaktighet och inflytande. Det menar Morten Kildal, överläkare och en av de ansvariga för värdebaserad vård på Akademiska sjukhuset.

[Är det på riktigt 180921](#)

Livet däremellan

Eskil Degsell, ordförande för Svenska Hjärntumörföreningen

Även om personer med cancer spenderar en stor del av sin tid på sjukhus eller annan vårdinrättning får vi inte underskatta tiden och de insatser som sker och kan ske däremellan. Eskil Degsells förmedlar **14 idéförslag** kring hur medborgare, patienter och närstående tillsammans med den formella vården kan utveckla livet mellan vårdmöten.

[Livet däremellan 180817](#)

Från organisation och produktion till person

Lisbeth Löpare, vårdstrategisk chef Vårdförbundet

Anders Printz, kanslichef Vårdförbundet

Diskussioner och förslag om hur en mer sammanhållen vård och omsorg kan uppnås pågår. Vårdförbundets Lisbeth Löpare och Anders Printz skriver om varför vården och omsorgen behöver ställas om till att i högre utsträckning utgå från patienters och brukares perspektiv.

[Från organisation och produktion till person](#)

Psykisk ohälsa

We get by with a little help from our friends

Fredrik Lindencrona, styrgruppsordförande för International Initiative for Mental Health Leadership

Under 2015 uppgick kostnaderna för den psykiska ohälsan, direkt och indirekt, till nästan 5 procent av Sveriges bruttonationalprodukt (BNP). Fredrik Lindencrona reflekterar utifrån ett internationellt perspektiv, hur denna komplexa samhällsutmaning bör bemötas.

[We get by with a little help from our friends 190308](#)

En behovsfokuserad psykiatri och beroendevård

Isabel Andersson, enhetschef för Fokushuset

Det finns flera utmaningar inom psykisk ohälsa. En är bristande samordning mellan vård, omsorg och socialtjänst. En annan stor utmaning är glappet mellan beroendevård och psykiatri. Isabel Andersson skriver om arbetet som bedrivs vid Fokushuset, Tiohundra, där medarbetare från öppenvårdens psykiatri, beroendevård och socialpsykiatri samlas inom en enhet.

[Behovsfokuserad psykiatri och beroendevård 181214](#)

Ett lärande hälsosystem

Andreas Gremyr, psykolog, Sahlgrenska universitetssjukhuset

Expertis från en mängd domäner har samlats till rundabordssamtal under det senaste decenniet för att utbyta erfarenheter och beskriva hur sjukvården kan utvecklas, med hjälp av ny teknik, för att möta framtidens krav. Idén med ett lärande hälsosystem är att uppföljningen av vården för varje patient genererar data som bidrar med kunskap om vad som fungerar för vem, när och hur. Andreas Gremyr, som doktorerar på ämnet Learning Health Systems, reflekterar om utvecklingen av ett lärande hälsosystem för psykiatrin.

[Ett lärande hälsosystem 190531](#)

Effektivitet och kvalitet

Hur är det egentligen med effektiviteten i svensk sjukvård? Är det en tydlig målbild som saknas? Vad gör andra länder för att nyttja sina resurser optimalt? Varför har förtroendet för sjukvården sjunkit? Medför digitaliseringen att konsumtion av vårdtjänster ökar? Kan värdebaserad vård förbättra vårdkvaliteten? Hur påverkar digitaliseringen kompetensförsörjningen? Kan vi skapa en hållbar hälso- och sjukvård genom jobbrotaion? Vilken utbildning ska framtidens vårdpersonal erbjudas? Frågorna är många. Nedan har vi samlat fler resonemang och värdefulla insikter om effektivitet, kvalitet och kompetensförsörjning.

Hur bör sjukvården styras?

Clas Rehnberg, professor vid Karolinska Institutet som leder forskargruppen Health Economics and Policy. Ingår i Forums forskarnätverk.

Clas Rehnberg lyfter i sin rapport - utgiven av ESO "Expertgruppen för Studier i Offentlig ekonomi" - att svensk sjukhussektor har goda medicinska resultat men låg produktivitet och långa väntetider. Vilka erfarenheter kan vi ta lärdom av från länder med socialförsäkringssystem och vilken är statens roll inom hälso- och sjukvården? Kan en ökad flexibilitet för anställningsformer och kontrakt för vårdanställda vara en lösning?

[Hur bör sjukvården styras 191206](#)

Hur är det med produktivitet och effektivitet i vården?

Göran Stenberg, förvaltnings-sociolog och statsvetare med hälsa- och sjukvårds-administration som huvudinriktning

Sjukvårdsdebatten idag handlar mest om vårdköer och svårigheter att behålla/rekrytera medarbetare. Men, hur är det egentligen med produktiviteten och effektiviteten i svensk hälso- och sjukvård? Göran Stenberg konstaterar att det finns ett stort behov av förbättringar och lyfter fram faktorer som är viktiga för effektiviteten, inte minst en tydlig vision, ett kompetent ledarskap och ett personcentrerat arbetssätt.

[Produktivitet och effektivitet 190208](#)

Ingen effektiv vård utan förtroende

Isabelle Carnlöf, utredare på Myndigheten för vård- och omsorgsanalys

2016 publicerade Myndigheten för vård- och omsorgsanalys en rapport om befolkningens upplevelse av vården. Studien visade bland annat att förtroendet för hälso- och sjukvårdssystemet i Sverige sjunkit. Rapportförfattare Isabelle Carnlöf ger en summering av undersökningen - en studie kring förtroendets olika dimensioner och hur man kan förhålla sig till dem.

[Ingen effektiv vård utan förtroende 180910](#)

Dags för kontinuitetsmiljarden

Clas Rehnberg, professor vid Karolinska Institutet, leder forskargruppen Health Economics and Policy samt medlem i Forums forskarnätverk

I internationella jämförelser ligger Nederländerna och Schweiz i topp vad gäller effektivitet och resursutnyttjande i hälso- och sjukvården. Vad gör de annorlunda, och vad kan vi lära av dem? Clas Rehnberg lyfter en mycket viktig aspekt som inte bara bidrar till en bättre vård för patienterna utan också till en mer effektiv vård – nämligen kontinuitet.

[Dags för kontinuitetsmiljarden 170707](#)

Lösningen är enklare än vi tror

Åke Åkesson, verksamhetschef för Borgholms Hälsocentral

För att lyckas med en framgångsrik hemsjukvårdsmodell såsom i Borgholm krävs en förflyttning av resurser från sjukhusvård till primärvård, ett ökat fokus på vårdansvar snarare än budget, bättre arbetsmiljö, kontinuitet och ett helhetsansvar. Borgholmsmodellen ska inte bara vara Borgholmsmodellen eller Kalmarmodellen. Den måste bli Sverigemodellen. Någon annan hållbar lösning finns inte.

[Lösningen är enklare än vi tror 190607](#)

Värdebaserad vård - för patientens skull!

Jörgen Nordenström, emeritus professor och tidigare överläkare på Karolinska Universitetssjukhuset

Jörgen Nordenström har ett mångårigt intresse för organisationsförändringar och 2014 gav han ut boken Värdebaserad Vård. Den visar på evidens, processtänkande och väl utformade ersättningssystem som ska öka vårdens kvalitet, öka de anställdas inflytande och dessutom minska kostnaderna. Läs mer om det högaktuella och omdebatterade begreppet.

[Värdebaserad vård – för patientens skull 170113](#)

Roger är värd att vänta på – ett blogginlägg om kontinuitet!

Susanne Steen, ST-läkare och snart färdig specialist i allmänmedicin

Susanne Steen skriver om vikten av kontinuitet i hälso- och sjukvården som skapar trygghet, personlig kännedom och effektivitet. En hög läkarkontinuitet minskar över tid även antalet besök till akuten, ger ökad patientnöjdhet, större följsamhet till medicinska råd och har även visat tydliga samband med minskad mortalitet. Hur kan vi arbeta för en hälso- och sjukvård där kontinuitet är en självklarhet?

[Roger är värd att vänta på – ett blogginlägg om kontinuitet 191122](#)

En patientcentrerad informationsmodell behövs!

Monica Winge, affilierad forskare vid Institutionen för Data- och Systemvetenskap (DSV) på Stockholms Universitet samt medlem i Forums forskarnätverk

Vården och omsorgen för framförallt personer med komplexa behov kan bli mer koordinerad och effektiv. En viktig del i detta arbete är att förbättra vård och omsorgsprocesser, bl.a. genom att bättre nyttja den digitala utvecklingen. Monica Winge skriver om sin forskning på detta tema.

[En patientcentrerad informationsmodell behövs 170609](#)

Öka vårdkvaliteten och spara miljarder – ja det går faktiskt!

Christer Rosenberg, specialist i allmänmedicin

Den största resursen i hälso- och sjukvårdssystemen är inte våra sjukhus eller primärvårdsenheter – det är invånarna själva. Den traditionella vården behöver avlastas med nya arbetssätt och digitala hjälpmedel. Christer Rosenberg lyfter att allra störst effekt får man genom att möta behoven hos de individer som har frekvent kontakt med vården. Individanpassade digitala lösningar, i kombination med en nära och trygg vård- eller omsorgkontakt, är vägen framåt.

[Öka vårdkvaliteten och spara miljarder 190322](#)

Omotiverade skillnader i svensk förlossningsvård

Johan Mesterton, Head of Healthcare Expertise vid Ivbar Institute AB och Medical Management Center, Karolinska Institutet.

I sin avhandling visar Johan Mesterton att det föreligger stora skillnader i både kejsarsnittsfrekvens och i hälsoutfall mellan olika svenska förlossningskliniker efter case mix-justering. Om alla kliniker presterade lika bra som de 20% som presterade bäst för respektive kvalitetsindikator skulle man under den studerade tidsperioden kunnat undvika 2200 kejsarsnitt, 900 allvarliga bristningar, 1500 infektioner och 2700 kraftiga blödningar.

[Omotiverade skillnader i svensk förlossningsvård 190412](#)

Tidmätning och produktivitet i hemtjänsten

Henrik Jordahl, docent i nationalekonomi. Leder forskningsprogrammet Tjänstesektorns ekonomi vid Institutet för Näringslivsforskning samt medlem i Forums forskarnätverk

Hur hemtjänsten kan effektiviseras är ett angeläget och kontroversiellt ämne. Kommunerna behöver hitta sätt att hantera de ökande kostnaderna för äldreomsorg. Samtidigt som många som arbetar i hemtjänsten tycker att jobbet blivit allt mer stressigt, med minutscheman och leveranskrav. Henrik Jordahl har publicerat en studie om tidmätning och produktivitet i hemtjänsten och skriver här om resultatet.

[Tidmätning och produktivitet i hemtjänsten 180525](#)

Mer resurser inte nyckeln som löser välfärdens problem

Bettina Kashefi, chefsekonom, Svenskt Näringsliv

Anders Morin, ansvarig välfärdspolitik, Svenskt Näringsliv

Att använda vårdens resurser effektivt blir allt viktigare i takt med att trycket på vård och omsorg ökar med de demografiska förändringarna. Bettina Kashefi och Anders Morin från Svenskt Näringsliv beskriver behovet av ny teknik och innovativa lösningar, snarare än att fler resurser till hälsa, vård och omsorg.

[Mer resurser inte nyckeln som löser välfärdens problem](#)

Resiliens en förutsättning för utveckling

Isis Amer-Wåhlin, bakgrund som sjukhusläkare i både offentligt och privat driven vård i Sverige och internationellt samt medlem i Forums forskarnätverk

En effektiv hälso- och sjukvård och omsorg skapar bättre förutsättningar för forskning, utveckling och innovation och är nödvändig för att klara de demografiska utmaningarna. Men hur kan detta uppnås i en så pass komplex verksamhet? Isis Amer Wåhlin, läkare och forskare, skriver om resiliens – den långsiktiga förmågan att hantera förändringar och fortsätta att utvecklas.

[Resiliens en förutsättning för utveckling 180406](#)

Hur målen skapas påverkar resultatet

Jesper Stenberg, enhetschef för Kvalitetsutveckling, Koncernstaben i Region Skåne

Om vi inte vet vilka mål vi ska jobba mot hur kan vi då få till ett bra resultat och en spännande arbetsmiljö? I sjukvården är det alltför vanligt att medarbetarna upplever stora brister när det gäller mål. Forskningen visar att tydliga mål i sig skapar en motivation för medarbetarna. Om detta skriver Jesper Stenberg, chef för kvalitetsutveckling i Region Skåne.

[Hur målen skapas påverkar resultatet 171124](#)

Att bygga nya sjukhus: inte utan kulturskifte!

Micha Kämpfer, ekonom och statsvetare, specialiserad på att ledsaga sjukhusbyggen

Med ny teknik, genom bättre processer och genom ökad förståelse mellan olika professioner och grupper, såsom arkitekter, läkare och patienter kan patientupplevelsen förbättras. Micha Kämpfer pratar om vikten av att design- och byggprocesser sker parallellt med organisationsutveckling.

[Att bygga nya sjukhus inte utan kulturskifte 199222](#)

Nya modeller för ökad samverkan i vård-Sverige

Martin Irding, VD Frisq

Hur kommer det sig att svensk sjukvård som är bra i många avseenden är så dålig på koordineringen av patienternas vård? Ofta begränsas samarbeten av att lagstiftningen inte harmoniserar mellan sjukvården och omsorgen. Detta bidrar också till att IT systemen inte hanterar informationsöverföring mellan sjukvård och omsorg på ett smidigt sätt. Det finns dock stora förbättringar vi kan göra, även med nuvarande lagstiftning. Martin Irding ger några personliga reflektioner kring detta viktiga tema.

[Nya modeller för ökad samverkan i vård Sverige](#)

Konsten att lura dig till en onödig och dyr hälsoundersökning

Henrik Almkvist, specialist i allmänmedicin och f.d. chefläkare i Stockholms läns landsting

Idag erbjuds allmänna hälsoundersökningar utanför den landstingsfinansierade vården, något som skapat mycket debatt. Kan de bidra till prevention och lägre kostnader eller skapar de tvärtom högre kostnader och ökad hälso-oro? Henrik Almkvist, läkare med bakgrund som chef inom hälso- och sjukvården, reflekterar kring detta.

[Konsten att lura sig till en onödig och dyr hälsoundersökning](#)

Läkemedelskostnader i perspektiv

Anders Blanck, VD för LIF

Debatt om ökade kostnader för läkemedel i vården pågår ständigt. Ett annat perspektiv är att läkemedelskostnaderna ökar i betydligt långsammare takt än övriga kostnader i hälso- och sjukvården.

[Läkemedelskostnader i perspektiv](#)

Mot en mer hållbar hälso- och sjukvård

Charlotta Brask, hållbarhetschef för Stockholms läns landsting.

Hållbar Sjukvård är ett begrepp som kan inkludera många delar såsom hälsa på jämlika villkor, god arbetsmiljö, prevention och folkhälsa. Inte minst handlar det om minskad miljöpåverkan och förebyggande av negativa hälsoeffekter på grund av

klimatförändringar. Ett instrument för att sträva mot en hållbar hälso- och sjukvård är lagen om offentlig upphandling (LOU). Om detta skriver Charlotta Brask.

[Mot en mer hållbar hälso- och sjukvård 180216](#)

Inte det smartaste vägvalet

Lars Weinehall, allmänläkare, professor i allmänmedicin och epidemiologi vid Umeå universitet.

Sedan början av 1950-talet har diskuterats om kroniska sjukdomar kan förebyggas med preventiva insatser. I slutet av 50-talet övergick Svenska forskare till longitudinell forskning. Först i början av 80-talet återkom diskussionen om behov av att i Sverige förebygga hjärtinfarkter och slaganfall genom befolkningsinsatser. Läs mer om utvecklingen av preventiva insatser i Sverige, skrivet av Lars Weinehall.

[Inte det smartaste vägvalet 170427](#)

Kompetensförsörjning

Kraven på läkares utbildning behöver öka

Ilinca Benson, vVD och kommunikationschef SNS

Artificiell intelligens samt visualiserings- och simuleringstekniker skapar nya möjligheter för hälso- och sjukvården. Men den medicinska utbildningen släpar efter, vilket ökar riskerna i vården. Därför behövs formella krav på läkares fortbildning skriver Ilinca Benson.

[Kraven på läkares utbildning behöver öka 190628](#)

Vad är användbar evidens?

Ulrica von Thiele Schwarz och Henna Hasson forskar kring hur vården och omsorgen kan utvecklas genom bättre kunskap om förändringsinsatser i organisationer

Evidens och beprövad erfarenhet är nyckelord i utvecklingen av hälso- och sjukvården. Men vad innebär evidens och hur användbar är evidens i vårdens vardag? Om detta skriver Ulrica von Thiele Schwarz och Henna Hasson.

[Vad är användbar evidens 170929](#)

Digitalisering och AI - hur påverkar det vårdens kompetensbehov?

Patrik Hidefjäll, utredare Socialstyrelsen

Förmågan att introducera och implementera tekniska lösningar i klinisk praktik är en avgörande organisatorisk förmåga som kommer att bli än mer central i framtiden. Patrik Hidefjäll summerar tankar om AIs effekter på kompetensförsörjningen i vården med utgångspunkt i en workshop som gavs vid Vitalis.

[Digitalisering och AI – hur påverkar det vårdens kompetensbehov 190620](#)

Dags för en mer kompetensstyrd och resursoptimerad psykiatri

Linda van Paaschen, överläkare, specialist i psykiatri, Lunds vuxenpsykiatriska klinik

Den psykiatriska sjukvården i Sverige har blivit en verksamhet styrd av tyckanden, trosuppfattningar och resursbrist. Det är både bekymmersamt och onödigt. I själva verket finns det gott om kompetens och resurser. Men när varken ledningen eller den egna professionen kan skilja på äpplen och päron är det inte så konstigt att fruktsalladen inte blir särskilt god menar Linda van Paaschen.

[Dags för en mer kompetensstyrd och resursoptimerad psykiatri 190315](#)

Gäller inte en "God och Säker vård" för våra gamla?

Nina Hedberg, anhörig

Varje år drabbas över 100 000 patienter av vårdskador inom den somatiska sjukhusvården för vuxna och över 1 000 personer mister årligen livet på grund av undvikbara skador. Efter en nedgång i andelen skador sedan 2013, tenderar de att öka igen. I en kartläggning från Socialstyrelsen 2018 framgår hur brister i kompetensförsörjning och bemanning kan påverka risken för vårdskador. Inga Hedberg, 90 år och anhörig, delar med sig av sina egna upplevelser av vårdens brister.

[Gäller inte en god och säker vård för gamla 180209](#)

Gränsöverskridande jobbrotaion en lösning för kompetensförsörjning

Barbro Westerholm, läkare, forskare, ämbetsman och riksdagsledamot (L)

Göran Henriks, utvecklingsdirektör vid Qulturum, Region Jönköping

Anna Trinks, registerhållare vid Qulturum, Region Jönköping

Anna Larsson, konsult och driver tjänsten Rotationship.com

Kompetensförsörjning är en av de stora utmaningarna för en hållbar utveckling inom hälso- och sjukvården. Barbro Westerholm presenterar tillsammans med tre andra mycket kunniga skribenter, spännande och konkreta lösningsförslag.

[Gränsöverskridande jobbrotaion en lösning för kompetensförsörjning 170505](#)

Kan en personcentrerad vård påverka kompetensförsörjningen positivt?

Ann Johansson, vice ordförande Vårdförbundet

Ann Johansson, vice ordförande för Vårdförbundet, skriver att ett inkluderande och processrelaterat arbetssätt för vårdens medarbetare är minst lika viktigt som ett personcentrerat arbetssätt för patientens upplevelse. Kanske är ett sådant arbetssätt till och med avgörande för att locka attraktiv kompetens till yrket?

<http://healthpolicy.se/2019/03/01/kan-en-personcentrerad-var-d-paverka-kompetensforsorjningen-positivt/>

Arbetsglädje på sjukhus minskar köer och kostnader för hyrpersonal

Charlie Nihlén, läkare, verksamhetschef och konsult

Hur får vi till en bra arbetsmiljö på våra sjukhus? Varför är det så hög personalomsättning på vissa håll? Varför vill inte personalen stanna kvar? Charlie Nihlén reflekterar utifrån sina egna erfarenheter som läkare och verksamhetschef i vården. Han ger också några förslag på hur utvecklingen kan vändas – ett ansvar som till stor del faller på de högre cheferna i vården samt på politikerna.

[Arbetsglädje på sjukhus minskar köer och kostnader för hyrpersonal](#)

Äldreomsorgen – en framtidsbransch för unga!

Bejamin Kainz, startade Ung omsorg 2007 med Arvid Morin

Äldreomsorgen står inför en stor rekryteringsutmaning de närmsta åren. Enligt SKL kommer det behövas 235 000 nya medarbetare i vården och omsorgen fram till 2022.

Ung Omsorg ger ungdomar möjlighet till extrajobb genom att i team besöka äldreboenden i sina hemorter. Syftet med verksamheten är att skapa meningsfulla möten mellan generationer och ge unga en utvecklande start i arbetslivet.

[Äldreomsorgen – ett framtidsyrke för unga](#)

Utbilda för framtiden

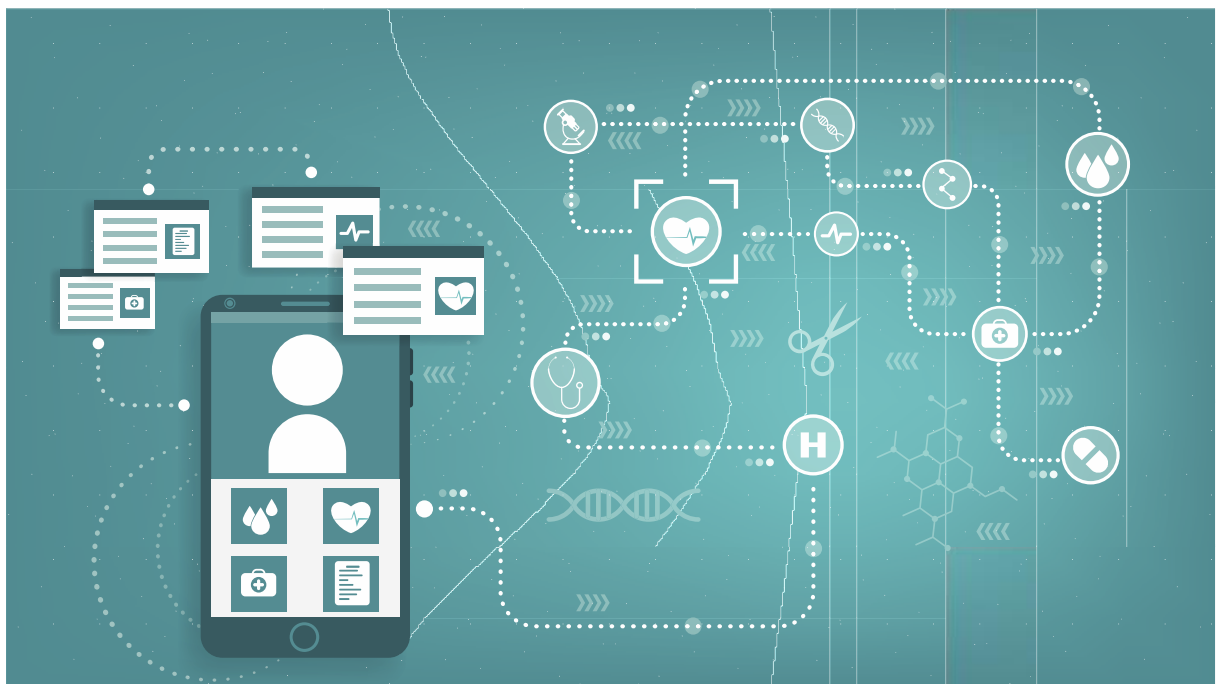
Viviana Lundberg, ordförande för Vårdförbundet Student

Viviana Lundberg lyfter studenterna som en viktig pusselbit i det stora sjukvårdssystemet och att man redan under utbildningen kan förbereda framtidens vårdpersonal på gränsöverskridande vård och omsorg. Viviana poängterar också betydelsen av att ge studenterna inflytande över sin egen utbildning.

[Utbilda för framtiden 170324](#)

Digitalisering och innovation

Digitaliseringen med avseende på teknisk nyutveckling går snabbt. Digitaliseringstakten i svensk hälso- och sjukvård går dock bara långsamt framåt. Finns det risk för att digitaliseringens mervärden som bl a kunskapskälla i vården tappas bort när juridik, teknik och säkerhet diskuteras? Är E-hälsovisionen 2025, då Sverige ska vara bäst i världen på att nyttja möjligheterna med digitalisering, i fara? Många kloka framgångsfaktorer, möjligheter och problemområden har lyfts de senaste åren - såsom ökad samverkan mellan privat och offentlig vård, involvering av olika patientgrupper liksom professioner i förändringsresan, lärdom från andra branscher och inte minst att frigöra resurser för innovationstänkande och genomförande. Har vi det mod och ledarskap som krävs för att hänga med i utvecklingen av hälso- och sjukvården?

Måste det gå så långsamt?

Mats Rundkvist, konsult i välfärdsteknologi sedan 2007 med uppdrag för bl a SKL, enskilda kommuner och företag.

Ny teknik är nödvändig för att klara framtida utmaningar inom både vård och omsorg. Inte minst kommer de demografiska förändringarna med en allt äldre befolkning kräva nya tekniska hjälpmedel i äldreomsorgen. Men trots att ny teknik redan finns tillgänglig i stor utsträckning går införandet långsamt. I Västerås Stad och Region Västmanland har man försökt att råda bot på detta genom samarbete med näringsliv och framtagande av konkreta verktyg. Om detta skriver Mats Rundkvist.

[Måste det gå så långsamt 180928](#)

Dags att börja snacka om digital vårdhygien

Björn Hansell, ST-läkare i internmedicin i Arvika, Värmland

Under valåret 2018 lyfter SYLF (Sveriges Yngre Läkares Förening) digitalisering som ett av sina två fokusområden. SYLFs vision är "bättre villkor för underläkaren – bättre vård för patienten". Björn Hansell skriver om hur viktig en fungerande digital miljö i sjukvården är för att uppnå denna vision.

[Dags att börja snacka om digital vårdhygien 180316](#)

Digital vård utmanar och utvecklar hälso- och sjukvården

Nasim Bergman Farrokhnia, kvalitet- och forskningschef och rektor för Academy, KRY samt medlem i Forums forskarnätverk

Digital teknik skapar nya möjligheter i vården men innebär även ett stort förändringstryck som utmanar och till viss del skrämmer. Nasim skriver om utvecklingen av digitala vårdtjänster och vinsterna med ett nytt arbetssätt som utgår från patienten. Har vi det mod och ledarskap som krävs för att hänga med i utvecklingen av hälso- och sjukvården?

[Digital vård utmanar och utvecklar hälso- och sjukvården 191213](#)

Samverkande vårdssystem på 36 timmar

Monica Winge, disputerad forskare vid Institutionen för Data- och Systemvetenskap (DSV) på Stockholms Universitet samt medlem i Forums forskarnätverk

I takt med att andelen digitala och digifysiska vårdbesök ökar blir det allt viktigare att kunna överföra information från digitala kommunikationsplattformar till vårdens journalsystem. Monica Winge skriver om det Hackaton som genomfördes i mitten av oktober 2019 under ledning av Stockholms universitet, DSV (data och systemvetenskapliga institutionen). Syftet var att skapa en samverkande standardiserad informationsarkitektur för flera IT-system att arbeta i. Vad händer när flera IT leverantörer i vården står tillsammans på samma scen och arbetar mot samma mål?

[Samverkande vårdssystem på 36 timmar 191227](#)

AI and digitisation are Humanizing Healthcare Services

Ali Parsa, grundare av Babylon Health

Många av oss använder redan digitaliseringens möjligheter dagligen utan att vi är fullt medvetna om hur det underlättar vår vardag. För sjukvården innebär nyttjandet av digitalisering och artificiell intelligens bl a bättre tillgänglighet till vården, att patienten smidigt kan få hjälp i sin hemmiljö, att diagnoser byggda på stora datamängder blir bättre och säkrare, och inte minst möjligheten till ökad integritet vid känsliga situationer. Ali Parsa reflekterar över nyttan och möjligheterna med digitalisering inom hälso- och sjukvården.

[AI and digitalisation 180615](#)

Att öka digitaliseringstakten så in i Norden

Daniel Anderberg, f.d. VD på CGM och ambassadör för Forum för Health Policy

Daniel Anderberg reflekterar över de problemområden som håller tillbaka digitaliseringstakten men även över möjligheterna som finns med att sätta patienten i centrum för utvecklingsarbetet.

[Att öka digitaliseringstakten så in i Norden 190920](#)

Digitala vårdmöten med läkare hett tyckande versus aktuellt kunskapsläge

Felicia Gabriellsson Järhult, verksam vid Jönköping Academy for Improvement of Health and Welfare, Jönköping University

Digitala läkartjänster utvecklas i snabb takt och flera utredningar har publicerats om utvecklingen. Enligt resultatet från forskningsstudien Digitala vårdmöten med läkare, som initierades av SKL, framgår att patienter i hög grad söker digitala vårdtjänster för sådant som kan hanteras digitalt.

[Digitala vårdmöten med läkare - hett tyckande versus aktuellt kunskapsläge](#)

På spaning efter den tid som flytt

Daniel Anderberg, f.d. VD på CGM och ambassadör för Forum för Health Policy

Vitalis - Nordens ledande eHälsomässa - samlar aktörer från olika delar av vård- och omsorgssystemet för att diskutera hur ny teknik kan nyttjas på bästa sätt. Daniel Anderberg har reflekterat över de senaste 20 årens utveckling av Vitalis och systemet runt omkring. Inom vilka områden har de stora framstegen gjorts och vad återstår att göra för att maximera nyttan med digital teknik?

[På spaning efter den tid som flytt 190524](#)

Vårdens informationsförsörjning

Allan Gustafsson, disputerad nationalekonom från Stanford University och vd för Mapsec

Digitaliseringens möjligheter är många. Allan Gustafsson, författare av ESO-rapporten Data i egna händer, lyfter personliga hälsokonton som en viktig väg framåt för att möta vården och omsorgens utmaningar.

[Vårdens informationsförsörjning 181221](#)

Kunskap ger trygghet

Richard Grönevall, VD på Carmona AB

Med digitalisering av vården öppnas nya möjligheter. Men hur bör de digitala verktygen utformas för att verkligen bli ett stöd för patienterna – framförallt dem med kroniska sjukdomar? I våra nationella kvalitetsregister finns t ex mycket kunskap som dock inte alltid kommer patienten tillgodo. Systemen utgår helt enkelt ännu inte från patientens

perspektiv. Richard Grönevall skriver om digitaliseringen som ett verktyg för att bättre kunna bemöta de behov som personer med långvarig sjukdom har.

[Kunskap ger trygghet 171201](#)

Patientens upplevelse av digital vård

Amanda Schönebeck, nyexaminerad i systemvetenskap med inriktning mot marknadskommunikation och IT

Amanda Schönebeck sammanfattar resultatet från sin uppsats om patienternas upplevelser av den digitala vården. Hon och hennes uppsatspartner har även tittat på vilka mänskliga behov som man bör ta hänsyn till när vård ges online. Ett ämne som engagerar.

[Patientens upplevelse av digital vård 181018](#)

Nätläkare i primärvården

Mårten Blix, forskare vid Institutet för Näringslivsforskning samt medlem i Forums forskarnätverk

Johanna Jeansson, fristående analytiker och skribent i Dagens Industri

Mårten Blix och Johanna Jeansson lyfter fram vikten av uppdaterade regelverk och enklare och mer transparenta ersättningssystem som uppmuntrar till fortsatta innovationer inom vård online.

[Nätläkare i primärvården 181005](#)

Läkarnas arbetsmiljö i den digitala vården

Pauline Georgy, examen 2018 i arbetsvetenskap vid institutionen för sociologi och arbetsvetenskap, Göteborgs universitet

Ofta lyfts patientperspektivet när möjligheter och utmaningar med vård online diskuteras men mer sällan berörs arbetsmiljön för de läkare som väljer att arbeta digitalt. Ett ämne Pauline Georgy har skrivit en uppsats om.

[Läkarnas arbetsmiljö i den digitala vården 180914](#)

Digitalisering i vården - Partnerskap för innovation i vårdmötet

Kjell Ivarsson, Förvaltningschef Närsjukvården Halland

Charlotta Tönsgård, VD Min Doktor

Kjell Ivarsson och Charlotta Tönsgård berättar om den pilot som pågår på vårdcentraler i region Halland, i partnerskap med Min Doktor. En utvärdering av piloten blir klar under våren 2017. Här reflekterar Kjell och Charlotta kring samarbetet och hur partnerskap kan bidra till att utveckla hälso- och sjukvården.

[Digitalisering i vården – partnerskap för innovation i vårdmötet 161213](#)

Digitalisering öppnar för nya hälsomarkörer

Björn Arvidsson, ansvarig för policy och kommunikation för Roche AB i Sverige

Hälso- och sjukvård handlar om att med befintlig information ta de bästa besluten. När vi har större möjligheter att samla hälsorelaterad information utanför den offentliga vården, kommer vi att kunna ta stora språng framåt och dra nytta av den. Detta belyser Björn Arvidsson och efterlyser samtidigt en vision, vem som äger och driver denna vision.

[Digitalisering öppnar för nya hälsomarkörer 180304](#)

Innovation

Nasa inspirerar framtidens hälso- och sjukvård!

Carolina Wallenius, ansvarig för GE Health Partners verksamhet i Norden

Kommandocentraler med inspiration från NASA i framtidens sjukvård! Läs Carolina Wallenius spännande skildring om modern teknologi kombinerat med smarta styrsystem och uppkopplade patienter.

[Smartare styrsystem och uppkopplade patienter ger bättre vård 170418](#)

Lägre klimatutsläpp med innovationsupphandling

Kristina de Geer, miljöstrateg och ansvarig för analys, uppföljning och utveckling av nya strategier för Region Skånes miljöarbete.

En stor kostnadspost för vården är inköp av material och tjänster. Materialförbrukningen inom hälso- och sjukvården innebär också en påverkan på miljön. Kristina de Geer skriver om hur man i region Skåne lyckats med att stimulera till både miljövänligare produkter och minskad materialanvändning med hjälp av en innovativ upphandlingsprocess och samverkan med IT-bolag. Arbetet har väckt stor uppmärksamhet även internationellt.

[Lägre klimatutsläpp med innovationsupphandling 170602](#)

Vem lyssnar på det vårdande folket?

Ylva Ryngebo, är legitimerad röntgensjuksköterska, innovatör och entreprenör

Innovation anses som en nödvändig faktor för att skapa en hållbar hälso- och sjukvård, både ur ett ekonomiskt och mänskligt perspektiv. Men involveras verkligen rätt personer i utvecklingen? Tar man tillvara den kompetens och innovationskraft som finns bland vårdpersonalen? De frågorna ställer sig Ylva Ryngebo.

[Vem lyssnar på det vårdanden folket 170630](#)

Change & choice

Jan E. Larsson, senior vice president för sälj- och marknadsavdelningen på Cambio Healthcare Systems

Alla våra branscher och samhällsområden förändras i rasande takt, globalt och lokalt. För att maximera nyttan av den snabba tekniska utvecklingen och för att kunna göra rätt val, måste de som tekniken ska skapa värde för finnas med i och styra processen. Jan Larsson skriver om Change & Choice.

[Change-choice 180518](#)

Så möter vi den fjärde revolutionen

Elin Mignérus, CEO på medtechbolaget CathPrint AB

Hur ser de som levt nästan hela sina liv med en smartphone i handen på den snabba tekniska utvecklingen och vad tycker de om hälso- och sjukvårdens förmåga att möta denna utveckling? I European Health Parliament samlas unga personer från hela Europa för att diskutera gemensamma utmaningar inom hälso- och sjukvården och för att tillsammans ta fram förslag på lösningar på EU-nivå. Elin Mignérus är en av dem som deltagit och som presenterar några av de förslag som tagits fram.

[Så möter vi den fjärde industriella revolutionen 180608](#)

Hur vi kan frigöra resurser för innovation i vården?

Johan Eriksson, entreprenör, investerare, författare och Head of Specialists på Google

Johan Eriksson skriver om hur vi kan frigöra resurser för innovation i vården. Han menar att det i slutändan är patienterna som lider i onödan för att vi inte snabbare frigör dessa resurser, för att vi inte snabbare innoverar och för att vårdpersonal och beslutsfattare inte avsätter tillräckligt med tid för sitt livslånga lärande. Här följer därför några tankar kring hur vi kan frigöra resurser för innovation.

[Hur kan vi frigöra resurser för innovation i vården 190927](#)

Det är genom olikheter vi driver utveckling

Björn Arvidsson, trendspanare, föreläsare, skribent och policyutvecklare på Roche

Vilka investeringar behöver göras för att både Sveriges patienter och företag ska kunna dra nytta av teknikens möjligheter? Björn Arvidsson sammanfattar med orden *samverkan, delaktighet, individualism och diversitet*.

[Det är genom olikheter vi driver utveckling 190614](#)

Innovationsfrämjande regelverk

Jakob Hellman, Vinnova, statsvetare med innovation i offentlig sektor som huvudinriktning.

"Juridiken kommer alltid sist" brukar det heta i innovationssammanhang. Innovationer som kan skapa nytta för patienter och medborgare fastnar ibland i implementeringsprocessen på grund av juridiska hinder. Policylab och regulatoriska "Sandboxes" är exempel på samarbetsmodeller där innovativa start-ups, innovatörer och myndigheter kan mötas för att finna nya vägar framåt. Jakob Hellman ger sin syn på detta.

[Innovationsfrämjande regelverk 190405](#)

För vårdens innovation är alla viktiga!

Sara Lei, ST-läkare inom akutsjukvården på Karolinska Universitetssjukhuset i Huddinge

Patienter och personal är de som dagligen drabbas av och får hantera brister i vård- och omsorgssystemet. Det är också de som ser behoven och som kan bidra till

lösningar. I Stockholms läns landstings första innovationsbokslut lyfts stimulering till fler verksamhetsnära projekt som ett viktigt mål. Sara Lei lyfter vikten av samverkan och möjlighet till innovation "på golvet".

[För vårdens innovation är alla viktiga 180420](#)

Låt unga patienter vara med att styra morgondagens vård

Erik Fransson, Ung Cancer

Ung Cancer driver tillsammans med Innovationsplatsen vid Karolinska sjukhuset ett utvecklingsprojekt som syftar till att undersöka hur vården, med hjälp av innovativa lösningar, bättre kan möta de behov som unga cancerdrabbade personer har, såväl under behandling som efter.

[Låt unga patienter vara med att styra morgondagens vård 190327](#)

Ordnat införande och utmönstring

Sofia Wallström, generaldirektör för Tandvårds- och läkemedelsförmånsverket

Gränserna för vad vården kan behandla flyttas hela tiden framåt. Samtidigt är vårdens resurser begränsade, vilket kan hindra att nya metoder används och sprids. Kan ny kunskap och nya behandlingsmetoder, i likhet med den process som används för nya läkemedel, introduceras under ordnade former?

[Ordnat införande och utmönstring 171005](#)

Tre utmaningar på e-hälsohorisonten

Niklas Eklöf, chef för enheten Strategi och samordning på eHälsomyndigheten.

Det pågår en rad lovvärda initiativ inom e-hälsosektorn på statlig, landstings- och kommunal nivå. Utmaningen är att säkerställa att dessa initiativ och lösningar går att kombinera och synergier uppstår. Niklas Eklöf lyfter fram samordning som en central komponent.

[Tre utmaningar på e-hälsohorisonten 180511](#)

Tricorder - årets julklapp 2020!

Catharina Barkman, project director Forum för Health Policy

Starkare fokus på innovationskraft är nödvändigt för att hantera svensk sjukvård med kostnader som ökar samtidigt som antalet vårdtillfällen minskar. Med hjälp av innovation kan vi lösa utmaningen med vårdköer där över 100 000 människor står i kö. Vi måste både dela med oss av våra kunskaper och lära av andra, skriver Catharina Barkman.

[Tricorder – årets julklapp 2020 - 180119](#)

Framtidens hälso- och sjukvård

I flera led efterfrågas en politisk vision för svensk hälso- och sjukvård. Samtidigt som behovet av förändring växer sig allt starkare – inte minst pga demografiska förändringar och stora skillnader avseende vårdleveranser - efterfrågas också ett tydligt och modigt ledarskap. Men hur stort är egentligen förändringstrycket inom svensk hälso- och sjukvård? Finns det förutsättningar för att tillmötesgå förväntningarna hos sjukvårdens ”kunder”? Följ med i funderingarna nedan.

Ta fram en politisk vision för vården

Catharina Barkman, project director, Forum för Health Policy

Peter Graf, ordförande Forum för Health Policy, läkare, forskare och vd för vårdbolaget Tiohundra

Det är hög tid att ta fram en [politisk vision](#) för en modern hälso- och sjukvård med moderna arbetssätt och ersättningssystem som tar hänsyn till den digitala utvecklingen, skriver Catharina Barkman och Peter Graf.

Ledarskap är nyckel för vårdens utveckling

Kajsa Westling, utredare och projektledare vid Myndigheten för vård- och omsorgsanalys

Ett gott ledarskap är en viktig förutsättning för en välfungerande, välmående och effektiv organisation. Hur det är ställt med ledarskapet i hälso- och sjukvården och vad som kan göras för att stärka och utveckla det, skriver Kajsa Westling om. Detta med anledning av en ny rapport framtagen av Myndigheten för vård och omsorgsanalys.

[Ledarskap är nyckeln för vårdens utveckling 171104](#)

Vem styr egentligen hälso- och sjukvården?

Catharina Barkman, project director, Forum för Health Policy

Catharina Barkman beskriver de initiativ och ambitioner som finns runt om i landet efter en genomgång av alla regioners budgetar och planer. Men hur stort är förändringstrycket, sker tydliga prioriteringar och hur involveras verksamheterna?

[Vem styr egentligen hälso- och sjukvården](#)

Dags att gå från ord till handling

Hans Karlsson, chef avdelning vård och omsorg, SKL

Sammanhållen Vård och Omsorg är en av de stora utmaningarna för svensk hälso- och sjukvård. Hans Karlsson skriver om vad som behövs för att vi ska röra oss i rätt riktning.

[Dags att gå från ord till handling 170120](#)

Fem förslag för en offensiv hälsopolitik

Stefan Jutterdal, förbundsordförande för Fysioterapeuterna

Inför valet 2018 ställdes den vårdpolitiska debatten återigen på sin spets. Vilka frågor kommer att lyftas av politikerna och vilka frågor är de verkligt viktiga för vården och omsorgen? Stefan Jutterdal, förbundsordförande för Fysioterapeuterna, listade fem förslag på satsningar för en bättre hälsa och vård.

[Förslag för en offensiv hälsopolitik](#)

Storskaligt förändringsarbete nödvändigt men utmanande

Helena Strehlenert, forskare på IVL Svenska Miljöinstitutet

Vi lever allt längre, vilket innebär att hälso- och sjukvården samt den kommunala omsorgen behöver kunna ta hand om fler äldre på ett bättre och mer sammanhållet sätt. Det finns dessutom stora skillnader i vårdresultat mellan kommuner och mellan landsting, och patienters och brukares delaktighet i vården behöver bli bättre. Dessa utmaningar är komplexa och sträcker sig över hela vårdsystemet, och det finns inte några enkla och definitiva lösningar skriver Helena Strehlenert.

[Storskaligt förändringsarbete nödvändigt men utmanande 180223](#)

Framtiden är redan här

Anne Carlsson, styrelseledamot, Forum för Health Policy

Digitalisering och eHälsa innebär att år 2025 skulle vi kunna ha en sjukvård som vi idag bara kan drömma om. För att nå dit har vi en hel del arbete framför oss, en resa som innehåller såväl hinder som möjligheter. Det finns idag ett stort och växande gap mellan

allmänhetens förväntningar på smidiga digitala tjänster och vårdsystemets intresse för leverans.

[Framtiden är redan här 161025](#)

Nya lokaler och avancerad utrustning är inte allt

Nicole Silverstolpe, programdirektör på Södersjukhuset

Flera sjukhus genomgår just nu stora förändringar. Det byggs ut och byggs nytt, ny teknik och ny utrustning köps in och nya organisationsmodeller ska implementeras. För att förändringsarbetet ska få önskat resultat måste patienter och personal involveras tidigt i förändringsarbetet. Om detta skriver Nicole Silverstolpe, programdirektör på Södersjukhuset.

[Nya lokaler och avancerad utrustning är inte allt 181011](#)

Från fiktion till verklighet

Johan Brun, läkare och senior medicinsk rådgivare på Lif

Vi står inför ett paradigmskifte inom medicinsk behandling. Efter att i århundranden försökt finna metoder för att kompensera för sjukdom kan vi idag återskapa normala friska förhållanden med ny teknik. Det som upplevdes som science fiction när jag studerade medicin är idag verklig science och utvecklingen går snabbt. Läs mer om Johan Bruns tankar nedan.

[Från fiktion till verklighet 180831](#)

Internationell utblick

Digitalisering av hälso- och sjukvården pågår över hela världen – med olika förutsättningar och olika initiativ inom området. Likaså diskuteras effektivitet, prevention och psykisk ohälsa. Med begränsade resurser och en snabb teknikutveckling blir omvärldsbevakning och kunskapsinhämtning inte bara intressant utan av största betydelse för Sverige.

E-hälsa i Australien – en vidsträckt utmaning!

Michel Milestri, E-hälsomyndigheten

Australien har tagit fram en nationell vision för e-hälsa. Insatser görs bl a för att minska läkemedelsrelaterade återinläggningar på sjukhus samt att vårddata via My Health Record ska vara tillgänglig närhelst och varhelst den behövs, både för patient och vårdgivare. Australien är ett inspirerande exempel på hur man med höga ambitioner når övergripande överenskommelser över samtliga delstatsgränser i syfte att uppnå en nationell vision för e-hälsa.

[E-hälsa i Australien en vidsträckt utmaning 191018](#)

Denmark's ongoing ehealth journey

Anne-Mete Bang, CEO, Cambio Denmark

Bogi Eliassen, Health Specialist, Copenhagen Institute for Futures Studies

Anne-Mete Bang och Bogi Eliassen skriver om den danska kulturen som främjar innovation och attraherar företag att utveckla E-hälsa. Utvecklingen sker ofta i samverkan mellan offentliga och privata aktörer vilket ses som en bidragande framgångsfaktor till att Danmark ligger långt fram gällande användandet av nya teknologier inom hälso- och sjukvården.

[Denmarks ongoing ehealth-journey 190830](#)

My kanta pages is a corner stone of digital revolution in Finnish health care

Vesa Jormanainen, MD, MSc, Specialist in Public Health

Vesa Jormanainen skriver om *Kanta-tjänsterna* som är en nationell digital tjänst för medborgarna, apoteken och social- och hälsovården i Finland. Kanta-tjänsterna främjar kontinuiteten i vården samt patientsäkerheten. Under 2018 hade hälften av Finlands invånare använt *Mina Kanta-tjänster* – det måste väl räknas som en framgång?

[My kanta pages is a corner stone of digital revolution in finnish health-care](#)

Fem grunner till at vi er inne i en digital revolusjon

Christine Bergland, Direktoratet for e-hälsa, Norge

Christine Bergland på Direktoratet for e-hälsa, som har som oppgitt att få aktörerna inom hälso- og sjukvården att samverka, anger fem skäl till varfor Norge befinner sig i en digital revolution. Bl a lyfter hon fram føljsamheten till Norges nasjonella e-helsestrategi, interaksjonen mellom verksamheterna og att digitalisering inte enbart kopplas till teknologi utan till patientnære sjukvård og arbeidsmiljø.

[Fem grunner till att vi er inne i en digital revolusjon 190809](#)

The future of healthcare is at home

Zayna Khayat, framtidsstrateg og leder ett team som arbetar med nyskapande innovationer vid SE Health, Kanada

Zayna Khayat, en av Kanadas ledande strateger og innovatörer inom hälsa og sjukvård, har berört flera av de stora framtidsfrågor som många av världens hälso- og sjukvårdssystemen står inför, såsom aldrande, innovation, digitalisering etc. Läs om förflyttningen av vård från sjukhuset till hemmet og sex spaningar inom området.

[The future of healthcare is the home181206](#)

Kris = möjlighet? Innovation i ett problemtyngt NHS

Catharina Barkman, project director, Forum for Health Policy
Anna Forsberg, Forum for Health Policy

Mycket finns att lära från de välrenommerade tankesmedjorna Nuffield Trust og Health Foundation i London og inte minst att inspireras av innovativa företag og organisationer. Catharina Barkman og Anna Forsberg återkopplar från ett givande besök i London om bl a sjuksköterskeledda mottagningen Cuckoo Lane med mottot "Your Health, Our Concern and Your responsibility". Kliniken lägger stor vikt vid "patient partnership" og en mer hälsosam livsstil.

[Krismöjlighet 180504](#)

Digital-data-driven healthcare

Peter Ross, forskare vid Tallinn University of Technology (TUT)

Peeter Ross reflekterar över möjligheterna att utveckla hälso- och sjukvården genom användning av digital vårddata. Frågan är hur ofta ny teknologi implementeras och vilket sätt som är det mest lämpliga för största möjliga nytta?

<http://healthpolicy.se/2016/09/27/digital-data-driven-healthcare-by-peeter-ross/>

Digitalization of the health system

Nicky Lieberman, direktör för Community Health Medical Division, Clalit, Israel

Nicky Lieberman har genom Clalit Health Fund, Israels största vårdgivare, utvecklat hälso- och sjukvården i Israel med fokus på att i tid definiera riskpatienter för t.ex. hjärt- och kärlsjukdomar och diabetes. Detta har skett med kraftfulla digitala hjälpmedel. Vi bad Nicky reflektera över fördelar och utmaningar med digitaliseringen.

[Digitalization of the health system 161122](#)

Utan spaning ingen aning

Lena Lundgren, Hälso- och sjukvårdsdirektör i Region Östergötland

Utvecklingen av digital teknik inom hälso- och sjukvården går snabbt och det är av stor vikt att vi i Sverige omvärldsbevakar för att lära och utvecklas av andra länder – både vad gäller teknik och organisatoriskt. Men för att lyckas behövs också en översyn av otidsenlig lagstiftning och omoderna system skriver Lena Lundgren i sin rapport från HIMMS 2019.

[Utan spaning ingen aning 190215](#)

Effektivitet och kvalitet

Community driven healthcare builds trust and reduces costs

Dr. Doug Eby, vice ordförande för medicinska tjänster, Southcentral Foundation (SCF)

I Alaska har man lyckats minska antalet akutbesök med 40% och antalet sjukhusvistelser med 36%. Samtidigt har man goda kliniska resultat och mycket nöjda patienter såväl som personal. En stark och relationsbaserad primärvård, aktivt ägandeskap och mod att förändra alla nödvändiga delar av systemet, är några av framgångsfaktorerna enligt Dr Doug Eby från SCF.

[Community driven healthcare 190510](#)

Drömmen som gick i kras

Richard Grönevall, VD Carmona AB

Flera stora landsting och regioner är i färd med eller har redan upphandlat nya journal- och IT-system. Den snabba digitala utvecklingen kräver smidiga och anpassningsbara system. I början av 2000-talet gav man sig på försöket att implementera ett enhetligt journalsystem för samtliga vårdverksamheter i Storbritannien. Projektet havererade med stora kostnader till följd. Om detta skriver Richard Grönevall.

[Drömmen som gick i kras 181025](#)

Fight inefficiency effectively

Jason Helgerson, social förändringsagent med fokus på värdeskapande strukturer för sjukvården

Erfarenheter från New York visar att effektivisering är möjligt utan att kvaliteten i vården minskar. Begrepp som "through-put efficiency" och "quality of life efficiency" adresseras där den senare är den faktor som verkligen har betydelse för patienten.

[Fight inefficiency -effectively 190125](#)

Psykisk ohälsa

Vi behöver en New York-plan mot psykisk ohälsa

Catharina Barkman, project director, Forum för Health Policy

Peter Graf, ordförande Forum för Health Policy, läkare, forskare och vd för vårdbolaget Tiohundra

Fredrik Lindencrona, ansvarig för FOU och internationellt samarbete, Uppdrag psykisk hälsa, SKL

För att vända trenden kring psykisk ohälsa i Sverige behövs ett helhetsgrepp och nytänkande, likt det omfattande program som New York har beslutat om. Nu behövs inte fler utredningar utan initiativ och verkstad.

[Psykisk ohälsa 190418](#)

Toward a world without (preventable) depression

Ricardo F. Muñoz, Ph.D. Distinguished Professor of Clinical Psychology, Palo Alto

University, Professor of Psychology, Emeritus, University of California, San Francisco

Enligt OECD lider 350 miljoner människor av depression, vilket också är den vanligaste orsaken till självmord. I Forum för Health Policys tidigare publicerade **policy brief** presenteras rekommendationer för att möta samhällets stora utmaning med en ökande psykisk ohälsa.

[Toward a world without preventable depression 191004](#)

Ohälsan i Europa – vad gör vi?

Birger Forsberg, läkare med inriktning på hälso- och sjukvårdsplanering och prevention samt medlem i Forums forskarnätverk

Förebyggande insatser för att förbättra folkhälsan är ett viktigt område för Forum för Health Policy. Nu är det extra viktigt att Europa samlas för att bygga hållbara och hälsofrämjande miljöer. Birger Forsberg, skriver om skillnader i hälsa mellan de Europeiska länderna, och varför vi behöver samlas kring dessa frågor.

[Ohälsan i Europa vad gör vi 171028](#)

Den amerikanska hälsovårdsreformen

Georges Benjamin, läkare och redaktör för APHA's månadstidskrift "The Nation's Health". En av USAs mest inflytelserika personer i landets hälso- och sjukvårdsdebatt.

American Public Health Association (APHA) är en tung remissinstans samt representerad i många officiella kommittéer och utredningar. Georges Benjamin ger en kort summering av hur det amerikanska hälso- och sjukvårdssystemet är uppbyggt inklusive Affordable Care Act (Obama care) och vad Trump-administrationens föreslagna förändringar kan få för konsekvenser.

[Den amerikanska hälsovårdsreformen 170520](#)

Vad händer med sjukvården om Storbritannien kraschar ut ur EU?

Catharina Barkman, project director, Forum för Health Policy

De tre framträdande tankesmedjorna/forskningsorganisationerna inom hälso- och sjukvård i Storbritannien kommenterar och rapporterar återkommande om konsekvenserna för vården av att Storbritannien lämnar EU och fyra primära riskområden för det brittiska sjukvårdssystemet och dess patienter lyfts fram. Catharina Barkman återger farhågorna med Brexit.

[Vad händer med sjukvården om Storbritannien kraschar ut ur EU 191101](#)

Klimathänsyn driver på sjukvårdens hållbarhetsarbete

Björn Fagerberg, professor emeritus, medicin, Sahlgrenska Universitetssjukhuset; styrelseledamot i för Läkare för Miljön

Ida Persson, ST-läkare i allmänmedicin, Malmö, adjungerad till Läkare för Miljöns styrelse och initiativtagare till Läkare för Miljön Skåne

Björn Fagerberg och Ida Persson skriver om hur klimathänsynen driver på sjukvårdens hållbarhetsarbete. Läs mer om Englands arbete mot en hållbar hälso- och sjukvård och betydelsen av utveckling från högsta förvaltningsnivå, att främja engagemanget hos sjukvårdspersonalen samt att fånga upp, stimulera och stödja det lokala förändringsarbetet.

[Klimathänsyn driver på sjukvårdens hållbarhetsarbete 191108](#)

Avslut

Forum för Health Policy är en ideell och politiskt obunden tankesmedja som vill stärka analysen av hälsopolitik i Sverige och stimulera till innovation och nya policyalternativ. Med ett starkt internationellt perspektiv och patientens behov i fokus, är syftet att bidra till nya tankar och bistå beslutsfattare och politiker med kunskap och möjliga policy- och handlingsalternativ.

Inför den omfattande förändringsresan som svensk hälso- och sjukvården står inför behöver vi ta tillvara på befintlig kunskap, erfarenheter och inte minst engagemang som annars går förlorad. Därför vill vi fortsätta att utveckla plattformen Forum för Health Policy och samtidigt utöka vår guldgruva med ännu fler inspirerande bloggar. Kanske du blir vår nästa medlem eller skribent?

Fortsättning följer.....

Kontaktuppgifter

Kontakta gärna Forum för Health Policy:

Peter Graf, ordförande
peter.graf@healthpolicy.se
+46 (0) 176 326 185

Catharina Barkman, program director
catharina.barkman@healthpolicy.se
+46 (0) 76 306 90 12

Mari Månsson, koordinator
mari.mansson@healthpolicy.se
+46 (0) 733 408 090

Redaktörer

Catharina Barkman, Mari Månsson och Charlotte Falk Johansson, Forum för Health Policy

